

Безопасността на младия работещ – съвети към супервайзорите

Увод

Според Европейската статистика коефициентът на честота на трудовите злополуки при младите хора на възраст 18-24 години е с 50% по-висок отколкото при всяка друга възрастова група работещи. Липсата на адекватен вътрешен контрол допринася за високия брой трудови злополуки. Работещите млади хора не познават достатъчно своята работа, заобикалящата ги работна среда и свързаните с тях рискове. Неопитността означава, че съществува вероятност да не разпознаят рисковете или пък да не им обърнат необходимото внимание. Освен това, съществуват специални ограничения за работа на лицата под 18 години. Ето защо, освен обучение, младите хора се нуждаят и от по-голям контрол (надзор), отколкото възрастните. Тук спадат стажанти, или преместени на нова работа или новопостъпили работещи.

Едно 17-годишно момиче загуби част от пръста си само един час след започване на временна работа по време на ваканция. Пръстите ѝ били премазани от машина за тесто в пекарницата, в която работила. Списъкът с допуснати недостатъци по отношение на безопасността и здравето при този случай съдържа и факта, че до злополуката супервайзорът ѝ не е знаел, че тя ще ползва машината.

Млад мъж на възраст 23 години претърпя сериозни изгаряния при контакт със запалимо вещество, използвано за промиване на бояджийски пистолети. Към опасните методи на работа във фирмата спада и пренасянето на опасната течност за миене в открити кофи, без капак и надписи, както и липсата на обучение и контрол.

Краката на 16-годишен младеж бяха счупени още преди да изминат и два часа от първия му работен ден след като падна от степенката на 18-тонен камион за боклук и бе повлечен под него. Съществували са процедури за безопасност, но системата за тяхното прилагане не е била адекватна. Липсата на контрол и обучение също са били съществен проблем.

Мерки за контрол от страна на вашия работодател (1)

Работодателят ви трябва да въведе подходящи мерки за контрол на младите хора. Трябва да изготви и оценка на риска, която да идентифицира специфичните за младите хора рискове и нужните превантивни мерки, включително и необходимия контрол.

За ролята ви на супервайзор работодателят трябва:

- да ви обучи адекватно за рисковете и мерките за контрол, свързани с работата на младите хора, за ограниченията за работите, които младежите могат да извършват и необходимото равнище на контрол, включително кои работни операции се нуждаят от постоянен надзор;
- да ви обучи за проблемите, свързани с безопасността и здравето, когато работите с млади хора и за вашата контролната роля;
- да се убеди, че разбирате ролята си, какво се изисква от вас и как трябва да извършвате супервайзорските си функции;

- да ви осигури достатъчно време и права да извършвате тези контролни функции;
- да е сигурен, че имате необходимите компетенции за безопасно и здравословно извършване на работните операции, които контролирате;
- да ви даде възможност да докладвате по всички проблеми, свързани с безопасността на младите работещи и да правите предложения за подобрения, включително и в мерките за контрол.

Супервайзори: вашата жизненоважна роля

Като супервайзор имате да играете важна роля за осигуряване на здравето и безопасността на младите хора:

- да осигурите въвеждането на безопасни трудови практики;
- да обяснявате важността им;
- лично да давате добър пример;
- да помагате за повишаване на културата на безопасно поведение;
- да стимулирате безопасното поведение.

Въпреки че на младите хора им липсва опит, необходимо е активно да търсите тяхното мнение и да насърчавате участието им по въпросите на безопасността. Трябва да бъдат въведени мерки за безопасност и здраве на младите хора на база оценка на риска. Мерките трябва да бъдат наблюдавани, за да се види дали действат както трябва или да се ревизират при извършване на промени. Така че трябва да съобщавате за всички проблеми или промени и да насърчавате младите хора също да информират за всички проблеми или тревоги.

(1) За повече информация виж Лист факти "Безопасността на младия работещ – съвети към работодателя"

Контролирането на младите хора включва (2):

оценка на възможностите и компетентността на обучавания за дадена работа;

идентифициране на опасностите, които могат да увредят младите хора; те са по-уязвими и се нуждаят от по-близко наблюдение отколкото останалите работещи;

въвеждане на ефикасни контролни/предпазни мерки срещу увреждания, например предпазни устройства, бариери, забрани, инспекции, проверки на място, информация, обучение, инструкции, процедури и контрол;

непрекъснато **подобряване** и опростяване на практиките за безопасна работа;

информация, обучение и инструктаж по добрата практика;

демонстриране на правилния начин на действие, ако е необходимо и по-забавено;

възлагане на задачи според индивидуалните възможности и осигуряване на пряк контрол докато работещите придобият компетентност;

проверка на знанията им за правилния начин на действие и необходимите предпазни мерки;

наблюдаване изпълнението им и ако е необходимо и повторна демонстрация с цел затвърдяване на наученото;

вслушване в мнението им, консултиране и споделяне, ангажирането им в оценките на риска;

информирани на младите хора откъде могат да получат помощ/съвет във време отсъствие и как да постъпят когато не са сигурни;

да сте убеден, че са запознати с начина на действие при аварийна или извънредна ситуация;

предоставяне на писмени инструкции и процедури и на лични предпазни средства (включително облекло) в съответствие със задачите;

внушаване на ценностна система - обясняване важността на безопасността и здравето при работа, насърчаване на правилно отношение, повишаване на информираността и даване на добър пример;

мотивиране, сприятеляване, съдействие и ръководене;

контролиране, организиране и ако е необходимо, наказване.

Специални изисквания за лица под 18 години (3)

Супервайзорите трябва да знаят, че има някои работи, които младите хора не трябва да извършват.

Като общо правило, младите хора под 18 години НЕ ТРЯБВА да извършват работа, която:

- надвишава физическите или умствените им възможности;

- ги излага на въздействието на субстанции, които са токсични или могат да предизвикват ракови заболявания;
- ги излага на радиация;
- е свързана с висока температура, шум или вибрации;
- е свързана с рискове, които те не биха разпознали или избегнали поради липса на опит, подготовка или недостатъчно внимание към безопасността.

Листът факти "Предпазване на младите хора на работното място" дава повече подробности за ограниченията по отношение на задачите и на работното време в зависимост от възрастта и специални изключения за професионална подготовка. Ако имате съмнения по отношение работата на младите хора, споделете ги с работодателя. Проверявайте изискванията на националното законодателство.

Наставничество

Някои работодатели определят наставници на младите хора. Ролята на наставниците е специално да ръководят и да се грижат за поверените им млади хора. Това включва (4):

- да ги учат на правилните начини на работа, полагайки основите на бъдещия им трудов живот. Ако "претупвате" това обучение вие с вашите знания и умения ще се справите с проблемите, но един млад човек няма да може;
- да ги насърчавате да взимат участие, да задават въпроси за рисковете и предпазните мерки при работата, да обсъждат и съобщават за всяка опасност, която виждат. Канализирайте желанието им да се харесват;
- уверете ги, че няма проблем да казват "не" когато не са сигурни какво трябва да направят;
- подчертавайте необходимостта да се носят подходящи лични предпазни средства и да ползват предвидените предпазни мерки.

Един 22-годишен работник, нает чрез агенция, бе ударен и убит от влак докато работил по релсовия път по време на интензивно движение. Студентът имал само няколко отработени смени и бил преминал само основен курс по жп безопасност. Процедурите по безопасност и по надзор са били незадоволителни. След инцидента, агенцията (предприятие, което осигурява временна заетост) въвежда редица промени, включително и изискване за наставничество, за да може да се наблюдава напредъка на новоназначения персонал.

Допълнителна информация относно младите хора: <http://ew2006.osha.eu.int/>

Допълнителна информация за законодателството в България: <http://www.mlsp.government.bg> <http://osha.mlsp.government.bg>

Допълнителна информация от Великобритания: <http://www.hse.gov.uk>

(2) Адаптация на съобщение на Съвета за усвояване на умения и Кралското общество за превенция на злополуките (ROSPA).

(3) Директивата на Съвета 94/33/ЕС за защита на младите хора при работа съдържа минималните изисквания. Законодателството във вашата държава може да е по-строго, например по отношение минималната възраст, на която децата могат да работят и забранените работи, така че е важно да се прави справка с националното законодателство.

(4) Адаптация от съвети на ROSPA (Кралското общество за превенция на злополуките, Великобритания).

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Gran Via, 33, E-48009 Bilbao, Spain

Тел.: (34) 944 79 43 60, факс (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int